

Богдан Лубардић, Јустин Ћелијски и Русија: путеви рецепције руске философије и теологије, Беседа, Нови Сад 2009.

Издавачка установа Епархије бачке *Беседа* подарила је читалачкој публици још једно изузетно занимљиво и вишеструко корисно штиво, књигу под насловом *Јустин Ћелијски и Русија, путеви рецепције руске философије и теологије*, аутора уваженог др Богдана Лубардића, асистента на Катедри за философију Православног богословског факултета Универзитета у Београду.

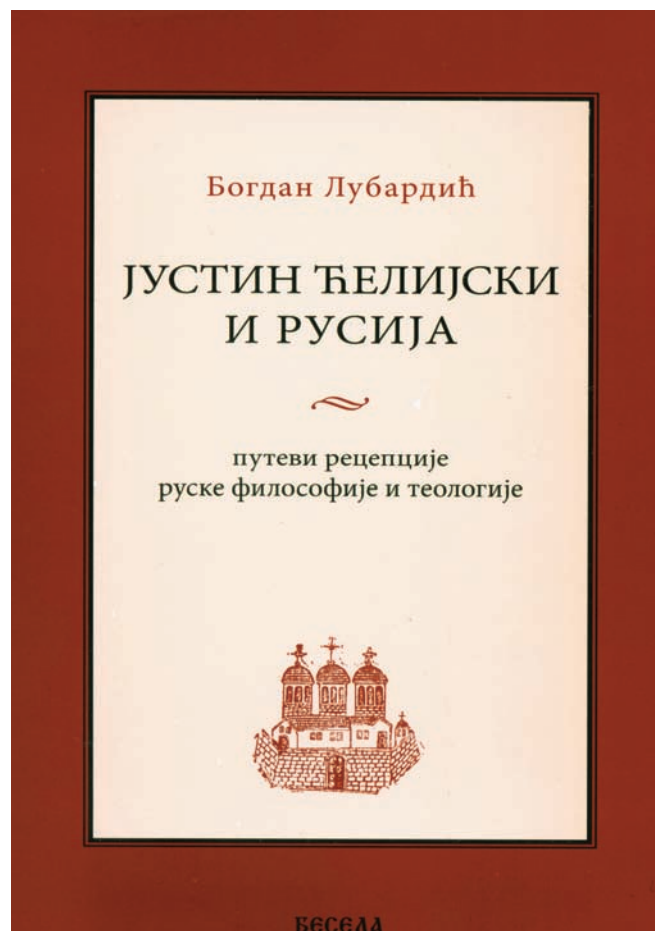
Књига је зналачки и систематски конципирана и садржи четири поглавља: 1. Јустин Ћелијски, Достојевски и неопатристичка синтеза; 2. Јустин Ћелијски, Флоренски и руска религиозна философија; 3. Јустин Ћелијски и руска теологија и 4. Завршна разматрања. На самом крају књиге су три прилога са списком руских философа у делима Јустина Поповића, библиографијом радова оца Јустина и библиографијом радова о њему.

Утицај руске теологије и философије на мисао аве Јустина, а самим тим и на теолошку мисао код Срба у 20. веку, аутор је показао доводећи у везу Достојевског и неопатристичку синтезу. Поред Достојевског, велики пријатељ оца Јустина, митрополит Антоније Храповицки, такође је утицао на младог професора карловачке богословије својом харизматичном личношћу и снабдевао га потребном литературом. У овој је студији с правом указано на то да је ава изабрао средњи пут чувајући се моралистичког монизма Храповицког, софиологије раног Флоренског, Булгакова и Зењковског, чувајући се претеране критике Флоровског на адресу поменутих руских мислилаца.

На основу рашчлањавања разнородних чињеница аутор није пропустио да нагласи чињеницу да ава Јустин, без обзира на све утицаје руских религиозних и философских мислилаца, остаје оригиналан у својој мисли. Богословско наслеђе оца Јустина је примерен доказ да рецепција не значи пуку компилацију и репродукцију примљених идеја него стваралачки приступ за креативно усвајање мисли умних људи. Све то указује на релациони карактер научне методологије богословља, односно представља реално, на делу, остварење саборног ума и сазнања Цркве. Стил и језик ове студије разумљив је и прилагођен савременом читаоцу, уз врло умешну и умесну, минималну употребу страних речи и израза за које у српском језику не постоје истовредни појмови. Дело је писано јасним и питким језиком тако да представља својеврсни допринос оплемењивању српске литературе и неговању српског језика.

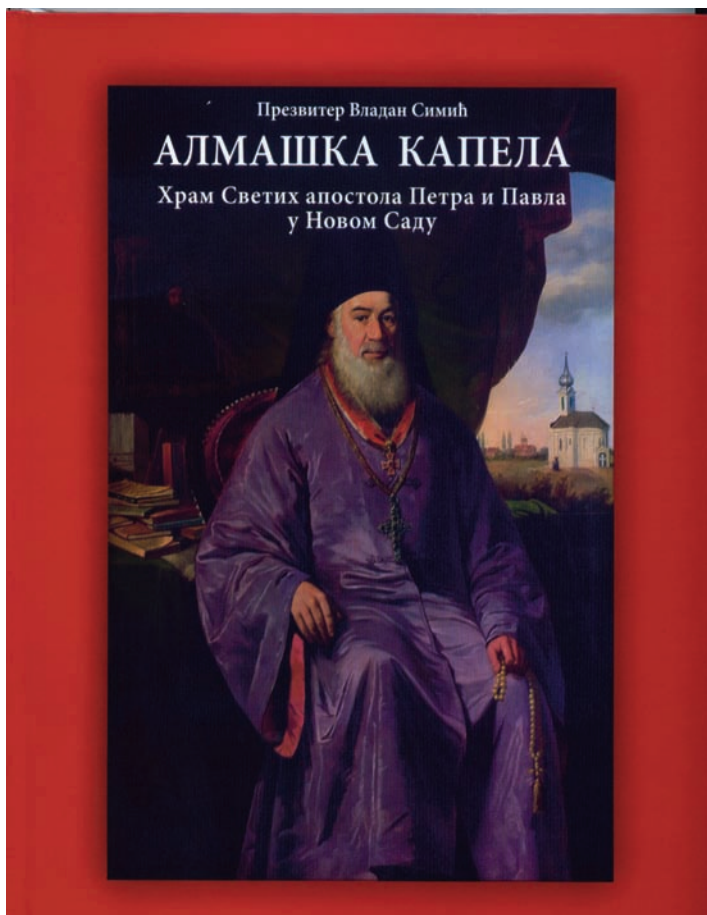
Кратак и непотпун, дат само у обрисима, критички осврт потписника ових редова не може се сматрати стручном оценом овог значајног рада. Ипак, нећемо претерати ако кажемо да је српска теолошко-философска мисао обогаћена једним финим и лепо избрушеним драгим каменом који чини део мозаичке иконе нашег вишевековног културног и верског наслеђа.

Ђакон Игор Игњатов

Протонамесник Владан Симић, АЛМАШКА КАПЕЛА Беседа – Платонеум, Нови Сад 2009.

Уочи Петровдана 2009. године, појавила се прва монографија једне од новосадских цркава — Алмашка капела, храм Светих апостола Петра и Павла у Новом Саду — аутора презвитера Владана Симића. Овом књигом заокружена је обнова Алмашке капеле и материјална

обнова храма крунисана је духовним чином — књигом о њој и њеном ктитору, блаженопочившем Епископу бачком Платону Атанацковићу.

Први део књиге је посвећен ктитору капеле, блаженопочившем Епископу бачком Платону Атанацковићу, његовом животу и архипастирском раду. Сумњам да би ико данас у ширим круговима наше јавности знао да је Српској гимназији (сада Гимназија *Јован Јовановић Змај*) овај предивни архипастир Цркве Христове купио штампарију и даровао 40.000 форинти за оснивање Правне академије и да је 1861. године купио зграду од новосадске породице Сервицки, која по њему носи назив Платонеум, где се данас налази седиште Огранка САНУ. Уз плодове његовог градитељског и ктиторског подвига, српском народу је даровао и многе духовне вредности. Поред интелектуалног и просветног рада којим се од младости бавио, владика Платон је, утичући на знаменитог др Ђорђа Натошевића, директно заслужан и за реформу образовања српског народа у 19. веку.

Други део књиге посвећен је самој задужбини владике Платона, Алмашкој капели,

њеној архитектури, иконопису, мобилијару и покојницима сахрањеним у крипти. Аутор књиге је за сваког покојника приложио биографију и, као у претходном делу књиге, богато илустровао текст. Овде су први пут објављене фотографије из крипте Алмашке капеле. Веома занимљив прилог овом делу књиге је дирљива беседа Епископа пакрачког Никанора Грујића на освећењу капеле 1863. године.

У поглављу *О гробљу*, аутор је приложио списак знаменитих Новосађана и илустрације значајнијих надгробних споменика. Занимљиво је да у мноштву наслова посвећених различитим темама о Новом Саду немамо монографије о два најстарија гробља, Алмашком и Успенском, на којима су сахрањени многи знаменити Новосађани, и не само Новосађани. При крају књиге је додаток са поменутиим говорима епископа Никанора Грујића на освећењу капеле (1863) и говорима Епископа бачког др Иринеја и блаженопочившег Епископа шумадијског др Саве Вуковића на научном скупу (1991) посвећеном епископу Платону Атанацковићу.

На крају приказа ове занимљиве и корисне монографије, аутору, протонамеснику Владану Симићу, желимо успеха у даљем раду на новим црквено-историјским и сродним темама. Нашој националној литератури хронично недостају савремена дела о Српској Православној Цркви и овакви прилози су драгоцени. Како рече владика др Иринеј, у говору на научном скупу о владици Платону, „аутентичне културе нема без аутентичног култа, њеног праизвора, а када је реч посебно о култури српског народа — она је необјашњива, па, ако хоћете, и незамислива, без Православне Цркве и светосавске духовности“.

Душан Вујичић